

[บทความพิเศษ]

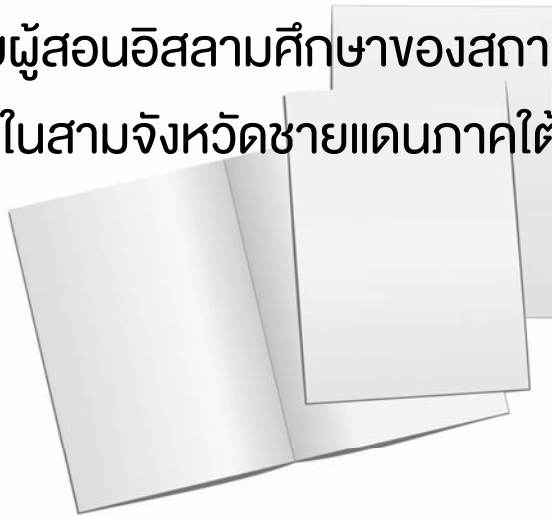
ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์

ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานอธิการบดี

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

การพัฒนาหลักสูตรเสริม เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทนำ

ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 85 เป็นชาวไทยมุสลิม ซึ่งมีลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมเฉพาะเป็นของตนเอง การสื่อสารในสังคมใช้ภาษาแม่ของตนเองคือภาษามลายูเป็นหลัก โดยมีภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง การที่ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามไม่สามารถพูดและใช้ภาษาไทยได้นอกจากทำให้การติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจระหว่างกันเป็นไปได้ยากแล้วยังทำให้เห็นปัญหาอุปสรรคในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกชุมชนและกับทางราชการ ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ขาดความรู้ในวิชาสามัญและภาษาไทย มีโอกาสน้อยในการเรียนต่อในระดับสูง ทั้งยังเป็นอุปสรรคในการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต การวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เมื่อ มีนาคม 2530 พบว่าร้อยละ 82 ของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามเคยศึกษาภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐและเอกชนแต่ความสามารถจริงในการอ่านออกเขียนได้มีต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด (ดาวุฒิ ษา, 2548 : 26-27)

ในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามครูผู้สอนศาสนามีบทบาทและมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยที่นับถือศาสนาอิสลามอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดซึ่งจะกำหนดอนาคตของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 4) ในสภาพปัจจุบันครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และผู้สอนของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านศาสนาจากต่างประเทศทำให้การใช้ภาษาไทยไม่เต็มตามที่ควร ขาดสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ขาดเทคนิควิธีและความพร้อมในการสอน ขาดความชำนาญในการใช้อุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล (สิทธิศักดิ์ เจ๊ะสาารี, 2546 : 91-95) จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้สอนอิสลามศึกษาตามมาตรฐานความรู้ 9 ด้าน และสมรรถนะของครูที่คุรุสภากำหนด พบว่าสมรรถนะที่ผู้สอนอิสลามศึกษาขาดและต้องพัฒนามากที่สุด ได้แก่ สมรรถนะด้านความสามารถใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อความหมายได้ถูกต้องโดยมีค่าเฉลี่ย 4.53 (ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์ และอับดุลรอยะ บินเซ็ง, 2552) ปัญหาการเรียนรู้และการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้เป็นปัญหาสำคัญในจังหวัดชายแดนใต้ ส่งผลถึงความไม่สงบในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีการใช้นโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน **เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา** มาเป็นบรรทัดฐานในการจัดการความขัดแย้ง (สุรยุทธ์ จุลานนท์, 2549)

จากปัญหาการเรียนรู้อาษาไทย กอรปกับผู้สอนอิสลามศึกษาขาดสมรรถนะด้านความสามารถใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อความหมาย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรเสริม เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาที่เข้ารับการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพรู เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่ต้องใช้การเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพผู้สอนอิสลามศึกษาให้สมบูรณ์แบบเป็นที่ต้องการสอดรับกับบริบทของพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถเป็นครูผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร มีคุณธรรมและจริยธรรมอันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะยกระดับมาตรฐานการศึกษาของ

พื้นที่ให้สูงขึ้น การสื่อสารที่ถูกต้อง ยังเป็นการช่วยกระจายความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยไปสู่การกินดี อยู่ดี อันจะเป็นประตุที่สำคัญสู่ความสมานฉันท์ มีสันติสุข และความมั่นคงของชาติต่อไป

บทความนี้ต้องการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารสำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ชั้น คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี แนวความคิด ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือหลักสูตรอื่นๆที่เทียบเคียงจากสถาบันการศึกษาทั้งภายในและภายนอก 2) สสำรวจความต้องการ ความจำเป็นและความคาดหวังของผู้เรียน ผู้สอนและสังคม และ 3) การสำรวจและจัดระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ข้อมูลที่ได้นำมากำหนดเป็นกรอบกำหนดสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน และเทียบเคียงสมรรถนะ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และสร้างเครื่องมือประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร 2 ชุด คือ **แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร** มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ระดับคะแนน 3 ระดับ คือปรับปรุง ปานกลาง และดี ประเมินทักษะโดยแยกเป็นประเด็น การรับสาร ได้แก่ การฟังและการอ่าน และการส่งสาร ได้แก่ การพูดและการเขียน โดยสอดแทรกเรื่องมารยาทในแต่ละทักษะ และ**แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร** โดยใช้โจทย์สถานการณ์ แบบคู่ขนาน ประเมินก่อนและหลังเรียน ประเมิน การฟังกับการพูด และการอ่านกับการเขียน โดยเนื้อหาแต่ละโจทย์สถานการณ์ได้สอดแทรกประเด็นคุณธรรม จริยธรรมใน พร้อมเกณฑ์ประเมินผลทักษะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ระดับคะแนน 3 ระดับ คือปรับปรุง ปานกลาง และดี

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยเป็นผู้มี

ประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย และการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผล จำนวน 1 คนและผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาจำนวน 1 คน ผลการประเมินคุณภาพของแบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.89 และแบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยใช้โจทย์สถานการณ์ ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.97 นั่นคือ เครื่องมือมีความสอดคล้องกันในระดับมาก

การทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือ กับกลุ่มผู้สอนอิสลามศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลากจากจำนวน 60 คน ผลการหาคุณภาพของแบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ค่าความเชื่อมั่น 0.92 ค่าอำนาจจำแนก 0.64 และแบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยใช้โจทย์สถานการณ์ ค่าความเชื่อมั่น 0.83 ค่าอำนาจจำแนก 0.77 นั่นคือ เครื่องมือมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

หลังจากนั้น การศึกษาจะขึ้นตอนที่ 2 การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานออกแบบหลักสูตรเสริมฉบับร่าง จำนวน 2 ชุด โครงร่างของหลักสูตรเสริมแต่ละชุดประกอบด้วย 1) เหตุผลและความจำเป็นมา 2) หลักการของหลักสูตรเสริม 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเสริม 4) โครงสร้างของหลักสูตรเสริม 5) สารการเรียนรู้ พร้อมสอดแทรกประเด็นคุณธรรมจริยธรรมที่ควรควรมีไว้ในใบงานที่เป็นโจทย์สถานการณ์ เรื่องความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต การไม่เรียนรู้อะไรที่ไม่ดีในการสื่อสาร มีรายละเอียด ดังนี้

หลักสูตรเสริมชุดที่ 1 ทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเสียง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคำ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประโยค และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ใช้เวลาเรียน 30 ชั่วโมง ประกอบด้วย 4 หน้วยการเรียนรู้

หลักสูตรเสริมชุดที่ 2 ทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ใช้เวลาเรียน 30 ชั่วโมง ประกอบด้วย 7 หน้วยการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินหลายวิธีประกอบกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 60

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลหลักสูตรเสริม ฉบับร่าง

การประเมินผลหลักสูตรเสริม ฉบับร่าง โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษาที่สอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 คน และด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 2 คน ผลการประเมินผลหลักสูตรเสริม ฉบับร่าง ชุดที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.34 และโครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.94 และหลักสูตรเสริม ชุดที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.29 และโครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.91

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

นำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรเสริมฉบับร่าง และรายละเอียดการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรเสริมฉบับร่าง และรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ ในหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินคุณภาพของหลักสูตร

การประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยการนำไปทดลองใช้ก่อนการเรียนหลักสูตรเสริม ผู้วิจัยทำการประเมินแยกกระดบัทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เป็น 3 ระดับ คือระดับทักษะมาก ปานกลาง และปรับปรุง เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับทักษะ ปานกลาง และปรับปรุง เรียนหลักสูตรเสริมโดยให้ผู้ที่มิระดับทักษะปานกลาง เรียน 1 ชุด คือชุดที่ 2 และผู้ที่มีระดับทักษะปรับปรุง เรียน 2 ชุด คือชุดที่ 1 และชุดที่ 2 และประเมินความพึงพอใจโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.99

การนำหลักสูตรไปทดลองใช้

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก จำนวน 30 คน และทำการประเมินแยกระดับทักษะได้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับทักษะปานกลางและปรับปรุง จำนวน 21 คน ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยเตรียมผู้สอน ทำความเข้าใจคู่มือการใช้หลักสูตร รายละเอียดในหลักสูตรเสริม แผนการจัดการเรียนรู้ และร่วมวางแผนการใช้หลักสูตรเสริม

2. ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรเสริมที่สร้างขึ้นกับนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง 21 คน ใช้เวลาในการเรียน 30 ชั่วโมง ต่อหลักสูตรเสริมหนึ่งชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. หลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ชุดที่ 1 และชุดที่ 2
2. แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร
3. แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยใช้โจทย์สถานการณ์
4. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ผลการศึกษา (Results)

ผลการศึกษาหลังการใช้หลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร แยกตามประเด็นดังนี้

1. การประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบระดับทักษะก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 และหลักสูตรเสริมชุดที่ 2

หลักสูตรเสริม		คะแนนระดับทักษะที่ได้ (แต่ละทักษะคะแนนเต็ม 3 คะแนน)					
		การฟัง	การพูด	การอ่าน	การเขียน	เฉลี่ย	ระดับทักษะ
ชุดที่ 1 และ 2	ก่อนเรียน	1.00	1.20	1.00	1.20	1.10	ปรับปรุง
	หลังเรียน	1.60	2.00	1.80	2.20	1.90	ปานกลาง
ชุดที่ 2	ก่อนเรียน	1.31	2.00	2.13	2.31	1.94	ปานกลาง
	หลังเรียน	2.00	2.50	2.63	3.00	2.53	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.10 คะแนน ระดับทักษะอยู่ในระดับปรับปรุง และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 ระดับทักษะอยู่ในระดับปานกลาง และผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรเสริมชุดที่ 2 ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 ระดับทักษะอยู่ในระดับปานกลาง และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 คะแนนระดับทักษะอยู่ในระดับมาก

2. การประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยโจทย์สถานการณ์

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 และหลักสูตรเสริมชุดที่ 2

หลักสูตรเสริม		คะแนนระดับทักษะที่ได้ (แต่ละทักษะคะแนนเต็ม 3 คะแนน)					
		การฟัง	การพูด	การอ่าน	การเขียน	รวม	ร้อยละ
ชุดที่ 1 และ 2	ก่อนเรียน	1.00	1.20	1.00	1.20	4.40	36.67
	หลังเรียน	2.00	1.80	2.40	2.40	8.60	71.67
ชุดที่ 2	ก่อนเรียน	1.25	1.88	1.94	1.88	6.94	57.81
	หลังเรียน	2.00	2.56	2.63	3.00	10.19	84.90

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ของผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ก่อนเรียนมีคะแนนรวมเท่ากับ 4.40 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 36.67 จากคะแนนเต็ม และหลังเรียนมีคะแนนรวมเท่ากับ 8.60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.67 จากคะแนนเต็ม และคะแนนของผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 2 ก่อนเรียนมีคะแนนรวมเท่ากับ 6.94 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 57.81 จากคะแนนเต็ม และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.90 จากคะแนนเต็ม สรุปได้ว่า ผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหลักสูตรเสริม ทั้งนี้เพื่อยืนยันสมมติฐานดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี t – test Dependence ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานของผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 และหลักสูตรเสริมชุดที่ 2

หลักสูตรเสริม	หลักสูตรเสริม t – test Dependence				
	กลุ่มทดลอง	n	\bar{x}	S.D	t
ชุดที่ 1 และ 2	ก่อนเรียน	5	4.40	1.42	18.06*
	หลังเรียน	5	8.60	2.68	
ชุดที่ 2	ก่อนเรียน	16	6.94	0.45	20.54*
	หลังเรียน	16	10.19	0.50	

*p < .05

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะโดยใช้โจทย์สถานการณ์ของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนก่อนเรียนจริง เมื่อมีการเรียนด้วยหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 และหลักสูตรเสริมชุดที่ 2 ที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอน

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51

อภิปรายผล

หลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารสำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่พัฒนาขึ้น ได้หลักสูตรเสริมจำนวน 2 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย 1) เหตุผลและความเป็นมา 2) หลักการของหลักสูตรเสริม 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเสริม 4) โครงสร้างของหลักสูตรเสริม 5) สารการเรียนรู้ พร้อมสอดแทรกประเด็นคุณธรรมจริยธรรมที่ครูควรมีไว้ในใบงานที่เป็นโจทย์สถานการณ์ ใช้เวลาในการเรียนชุดละ 30 ชั่วโมง มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่เน้นการฝึกประสบการณ์เพื่อให้เกิดทักษะ สอดคล้องกับเดวิส และริมม์ (Davis & Rimm , 1994 : 104 -106) กล่าวว่า หลักสูตรเสริมเป็นหลักสูตรที่เพิ่มทั้งความรู้ ทักษะและมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดแรงจูงใจและละเจตคติทางบวกต่อการเรียนรู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถขึ้นนำตนเองได้ โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ โดยได้มีการจัดลำดับ

ความยากง่ายของเนื้อหาและกิจกรรมเป็น 2 ระดับ เพื่อให้ผู้เรียนที่มีสมรรถภาพที่ต่างกันเรียนสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ตามแนวคิดของกาเย่ และบริกส์ (Gagne and Briggs ,1974 : 185-187) ได้กล่าวว่าการเรียนด้วยตนเองเป็นหนทางที่ทำให้การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายตามความต้องการ (Needs) และให้สอดคล้องกับบุคลิก (Characteristics) ของผู้เรียนแต่ละคน

การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริม ผลการวิจัยพบว่า คะแนนระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 1.10 คะแนน อยู่ในระดับปรับปรุง และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 1.90 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง และผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรเสริมชุดที่ 2 ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 1.94 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 2.53 คะแนน อยู่ในระดับมาก และคะแนนทักษะการใช้

ภาษาไทยในการสื่อสารโดยใช้โจทย์สถานการณ์ ของผู้เรียน ที่เรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 พบว่า ก่อนเรียนมีคะแนนรวม 4.40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 20.48 จากคะแนนเต็ม และหลังเรียนมีคะแนนรวม 8.60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.67 จากคะแนนเต็ม ระดับทักษะเพิ่มขึ้นจากปรับปรุงเป็นปานกลาง และคะแนนของผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 2 พบว่า ก่อนเรียนมีคะแนนรวม 6.94 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 57.81 จากคะแนนเต็ม หลังเรียนมีคะแนนรวม 10.19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.90 จากคะแนนเต็ม ระดับทักษะเพิ่มขึ้นจากปานกลางเป็นมาก สรุปได้ว่า ผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น เนื่องมาจากแนวคิดของ สุจริต เพียรชอบและคณะ (2526 : 13-20) กล่าวถึงลักษณะการสอนที่ดีที่ครูผู้สอนภาษาไทยสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี คือ ทดสอบความรู้เดิมก่อนผู้สอนภาษาไทยจะลงมือสอน ควรได้ทดสอบความรู้เดิมของผู้เรียนก่อน เพราะการทดสอบความรู้เดิมจะทำให้ทราบว่าการสอนของตนสัมฤทธิ์ผลหรือมีคุณภาพเพียงใด นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดการเรียนรู้ของ คอลบ์ (Leslie , 1998 : 30-31 cited in Kolb,1970) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การเรียนรู้จากการสังเกตและไตร่ตรอง การเรียนรู้โดยสรุปเป็นหลัก การเรียนรู้โดยการทดลองปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรม ตัดสินใจ และการประเมินผลงานร่วมกันตามรูปแบบของกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ได้เรียนรู้ได้ดี การจัดกิจกรรมโดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และหลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ตามแนวคิดของเอดการ์ (Edgar,1969 : 107) ที่เน้นให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้โดยมีใบงานใบความรู้ สื่อการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 ประเด็นการประเมินที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนการสอนในเรื่องการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและผู้สอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.90 เนื่องจากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับกลุ่มเพื่อน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ได้ศึกษาเรียนรู้จากของจริงตามแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2551: 90-91) หลักการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองจากความรู้เดิมประสบการณ์ที่มีอยู่ผ่านกระบวนการคิดเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมเกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) ของผู้เรียนเอง

สรุป

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษาให้สูงขึ้นหลังเรียน โดยกลุ่มระดับทักษะปรับปรุงหลังเรียนหลักสูตรเสริม 2 ชุดเพิ่มขึ้นเป็น ระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 1.90 และกลุ่มระดับทักษะปานกลางหลังเรียนหลักสูตรเสริม 1 ชุดเพิ่มขึ้นเป็นระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 2.53 และในภาพรวมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษาหลังเรียนหลักสูตรเสริมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 4.5 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.34

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2548). แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ดาวุฒิ ชา.(2548). ความคิดเห็นและพฤติกรรมของผู้นำศาสนาอิสลามที่มีต่อสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิสนา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์ และอับดุลรอเยะ บินเซ็ง.(2552). รายงานการวิจัยศึกษาความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนอิสลามศึกษา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. นราธิวาส : มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.
- สุรยุทธ์ จุลานนท์, นายกรัฐมนตรี. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี : แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. 3 พฤศจิกายน 2549. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2550 สืบค้นจาก <http://www.thaigov.go.th>.
- สิทธิศักดิ์ เจ๊ะสาารี.(2546). ประสิทธิภาพการสอนของครูอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา. ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย. (2543). ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่ต้องนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึก. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- Davis, G. A.& Rimm, S. B. (1994). **Education of the Gifted and Talented**. (3 rd ed.). Massachusetts: Allyn & Bacon.
- Edgar, D. (1969). **Audio-visual materials of instruction**. Chicago: University of Chicago.
- Gagne, R. M., Briggs, L.J. & Wager, W. W.(1974). **Principles of instructional design** (4 th ed.). New York: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.
- Leslie, R. (1998). **Using people skill in training and development**. London: Kongan Page Limited.

[แนะนำหนังสือ]

ประวัติศาสตร์ไทดำ: รากเหง้าวัฒนธรรม-สังคมไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

รวมเอกสารต้นฉบับของกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำที่ปัจจุบันอาศัยอยู่ทางตอนเหนือของประเทศเวียดนาม เนื้อหาบทความที่มีการศึกษาบันทึกตำนานและประวัติศาสตร์ของชาวไทดำ รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในเวียดนามและมีประวัติศาสตร์ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กับชาวไทดำมาอย่างยาวนาน เป็นรากเหง้าของวัฒนธรรมและสังคมไทย เวียดนาม และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บทสังเคราะห์ให้เห็นถึงความพยายามของการเขียนและการเล่าเรื่องในมุมมองมานุษยวิทยาโดยยุคติ มุกดาวิจิตร จัดพิมพ์โดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม